

2010-01-25

Sammanställning
Elfisken
Vojmån 2009

Tina Hedlund
Aquanord

Bakgrund

Under 2009 framställde Aquanord en fiskevårdsplan för Vojmån som syftade till att förbättra fiskbestånden samt att återskapa ett naturligare utseende på ån. Planen omfattade bland annat restaureringar av tre delsträckor i ån utöver de restaureringar som tidigare utförts av bland andra Hushållningssällskapet och Vilhelmina kommun.

I planen angavs även att åtta lokaler i Vojmån med biflöden skulle elfiskas årligen för att följa upp effekterna av utförda och kommande restaureringar samt att resultatet från elfisket i Mälskarbäcken (som årligen elfiskas inom Länsstyrelsens miljöövervakning) skulle utnyttjas som uppföljning till de fiskutsättningar som genomförts i Mälskarbäcken. Fyra av de angivna elfiskelokalerna skulle utgöra referenslokaler i ån, tre lokaler skulle omfatta de planerade restaureringssträckorna och den sista elfiskelokalen låg inom den av Hushållningssällskapet 2008 åtgärdade sträckan i Lillstenforsen.

Elfiskeplaneringen reviderades dock vid ett möte med Conny Olofsson under våren 2009 till att endast omfatta fem lokaler utöver Mälskarbäcken under 2009 av ekonomiska skäl. De fem lokaler som valdes var Mötingselforsen (referens), Hornforsen (planerad åtgärd), Granseleforsen (planerad åtgärd), Lillstenforsen (uppföljning restaurering 2008 och utsättning av öring) samt Bullersjöbäcken (uppföljning utsättning av öring).

Resultat

Magnus Bidner, Hushållningssällskapet, ansvarade för utförandet av elfiskena i Vojmån under 2009, bortsett från Mälskarbäcken som utfördes av Tina Hedlund, Aquanord, via Länsstyrelsen i Västerbotten.

Endast två elfisken (Bullersjöbäcken och Mälskarbäcken), kunde dock genomföras under 2009 på grund av höga flöden i Vojmån. Elfiskena på de övriga lokalerna fick därmed ställas in (se figur 1).

Figur 1. Hornforsen 2009-09-09, det höga flödet medförde att det inte var möjligt att elfiska.

Bullersjöbäcken

Bullersjöbäcken är ett biflöde som rinner ut strax nedströms Lillstenforsen, som Hushållningssällskapet biotopåtgärdade 2008. I Bullersjöbäcken har ca 1000 öringyngel satts ut per år nedströms bron under åren 2007 till 2009 för att förbättra öringbeståndet i området i samband med biotopåtgärderna. För att följa upp dessa öringutsättningar utfördes därför ett elfiske 2009-09-09 nedan bron i Bullersjöbäcken.

Figur 2. Elfiskad lokal i Bullersjöbäcken.

Figur 3. Foto över elfiskelokalen i Bullersjöbäcken.

Elfiskelokalen i Bullersjöbäcken var ca fem meter bred och 30 meter lång. Endast en del av vattendragsbredden elfiskades och lokalen hade ett maximalt vattendjup på 0,8 meter samt ett medeldjup på 0,3 meter. Vattenhastigheten var forsande på grund av högvatten i bäcken och vattnet var klart men kraftigt färgat.

Då endast åtta simpbor fångades utfördes dock endast en elfiskeomgång på lokalen.

Tabell 1. Antal fångade individer i Bullersjöbäcken. 2009-års resultat är markerat i grönt.

	Datum	Öring 0+	Öring >0+	Elritsa	Stensimpa
Bron	2009-09-09				8

Tabell 2. Individtäthet, beräknat antal/100m² i Bullersjöbäcken. 2009-års resultat är markerat i grönt.

	Datum	Öring 0+	Öring >0+	Elritsa	Stensimpa
Bron	2009-09-09				17,8
Bron	2007-08-12			10,9	5,4
Bron	1992-09-22				4,7
Bron	1990-08-09			0,6	1,6
Nedan bron	2007-08-12			24,3	8,6

Ingen öring påträffades på lokalen i Bullersjöbäcken trots de upprepade öringutsättningarna i bäcken eller biotopåtgärderna i Vojmån strax uppströms bäckens utlopp i ån.

Mälskarbäcken

I Mälskarbäcken har ca 1000 öringyngel satts ut per år nedströms bron vid väg 1088 mellan åren 2007 och 2009. Eftersom Mälskarbäcken ingår som en del av länsstyrelsen i Västerbottens årliga miljöövervakning, utnyttjades därför resultaten från deras elfiske 2009-08-12 även som uppföljning på öringutsättningarna.

Elfiskelokalen i Mälskarbäcken var 7,7 meter bred och 50 meter lång. Hela vattendragsbredden elfiskades och lokalen hade ett maximalt vattendjup på 0,7 meter och ett medeldjup på 0,31 meter.

Figur 4. Elfiskad lokal i Mälskarbäcken.

Figur 5. Foto över elfiskelokalen i Mälskarbäcken.

Vattenhastigheten var strömmande och vattnet var klart men färgat. Bottensubstratet bestod av block i olika storlekar samt större stenar med inslag av både grus och sand.

Vattenvegetationen inom lokalen utgjordes av rikligt av påväxtalger och relativt mycket mossa. Omgivningen bestod av en gran- och talldominerad blandskog med inslag av björk, al och rönn. Lokalen hade endast lite beskuggning eller överhäng från omgivande vegetation och i princip ingen död ved i vattnet, som annars bidrar med skydd till fisk och insekter samt näring till insektsproduktionen i vattendraget.

Tabell 3. Antal fångade individer i Mälskarbäcken. 2009-års resultat är markerat i grönt.

	Datum	Öring 0+	Öring >0+	Elritsa	Stensimpa	Gädda	Lake	Abborre
Väg 1088	2009-09-09			185	287	1	2	
Väg 1088	2008-08-08		1	98	168	6		
Väg 1088	2007-08-29		1	4	99			
Väg 1088	2006-08-10		1	13	72	9	1	
Väg 1088	2005-09-12		1	1	54			
Väg 1088	2004-08-12		1	30	91	1	1	

Tabell 4. Individtäthet, beräknat antal/100m² i Mälskarbäcken. 2009-års resultat är markerat i grönt.

	Datum	Öring 0+	Öring	Elritsa	Stensimpa	Gädda	Lake	Abborre
Väg 1088	2009-09-09			63,8	128,9	0,3	0,7	
Väg 1088	2008-08-08		0,8	100,9	202,5	4,8		
Väg 1088	2007-08-29		0,3	1,1	39,1			
Väg 1088	2006-08-10		0,6	11,3	62,0	6,5	0,7	
Väg 1088	2005-09-12		0,3	0,3	24,8			

Väg 1088	2004-08-12		0,7	31,7	60,6	0,7	0,9	
Väg 1088	2003-09-11		0,4	1,3	8,8		1,0	0,8
Väg 1088	2002-08-13		0,7	64,0	46,9		0,3	
Väg 1088	2001-08-22			5,0	0,4			
Väg 1088	2000-08-27			1,0	7,4			
Väg 1088	1998-09-25	0,3			2,2			
Väg 1088	1997-09-01			2,4	67,5	1,3	0,4	
Väg 1088	1992-09-23				10,0			

Varje år som Aquanord har utfört elfiskena i Mälskarbäcken sedan 2004 har en öring runt 20 cm fångats på lokalen. Vid elfisket 2009 återfanns dock inte denna och inte heller någon av de utsatta öringarna eftersom endast stora mängder stensimpa och elritsa påträffades bortsett från en gädda och två lakar. Lokalen var dock påverkad av det vägarbete som utfördes på E45 vid elfisket, dels genom kraftiga utsläpp av uppslammat material strax söder om Fianberg och dels genom att vatten hämtades en gång i timmen med tankbil i översta delen av lokalen för att motverka dammbildning längs E45.

Utsättningarna av öring i Mälskarbäcken verkar inte ha lett till några positiva resultat för öringbeståndet i bäcken då ingen öring påträffades vid elfisket.

Sammanfattning

På grund av höga flöden i Vojmån under hösten 2009 kunde elfisken endast utföras på två lokaler; Bullersjöbäcken och Mälskarbäcken. I båda dessa bäckar har årsyngel av öring satts ut under åren 2007-2009 och elfiskena syftade därför till att följa upp dessa utsättningar.

Ingen öring fångades dock vid något av elfiskena, varför de utförda utsättningarna av öringyngel inte verkar ha gett avsedd effekt, vilket var att förbättra öringbestånden i Vojmån med biflöden.